

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 18. septembar 2008.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 18. septembra 2008.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNI DOKUMENT

**ODLUKA PO ZAHTEVU OPTUŽENOG
DA SE ODBACE SVE OPTUŽBE PROTIV NJEGA
I PO DOPUNI TOG ZAHTEVA (PODNESCI BR. 387 I 391)**

Tužilaštvo:

gđa Christine Dahl
g. Daryl Mundis

Optuženi

g. Vojislav Šešelj

Prevod

I. UVOD

1. Pretresno veće III (u daljem tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (u daljem tekstu: Međunarodni sud) rešava po Podnesku br. 387 Vojislava Šešelja (u daljem tekstu: optuženi), zavedenom 22. maja 2008. (u daljem tekstu: Zahtev), u kojem optuženi traži da se odmah povuče optužnica protiv njega (u daljem tekstu: Optužnica) i da bude pušten na slobodu, kao i da se hitno prevedu relevantni delovi knjige koju je objavila Carla Del Ponte (u daljem tekstu: gđa Del Ponte) koji se odnose na njega.¹ Tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilac) je svoj odgovor na Zahtev dostavilo 5. juna 2008. (u daljem tekstu: Odgovor).² Dana 14. jula 2008. optuženi je dostavio Podnesak br. 391 kao dopunu Zahteva (u daljem tekstu: Dopuna),³ a tužilac je na nju odgovorio 28. jula 2008. godine.⁴

II. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

A. Zahtev

2. Optuženi svoj Zahtev zasniva na izvodu iz knjige pod naslovom *La Caccia /Lov/* koju je napisala gđa Del Ponte, bivši tužilac Međunarodnog suda, u kojoj je ona, govoreći o svom razgovoru sa bivšim predsednikom Vlade Srbije, Zoranom Đinđićem, napisala da joj on “u vezi sa Šešeljem upućuje samo jedan zahtev: Vodi ga i nemoj više da nam ga vraćaš”.⁵

3. Kako navodi optuženi, optužbe protiv njega proistekle su iz želje da se on ukloni sa političke scene u Srbiji, a podizanje optužnice protiv njega koju je potpisala gđa Del Ponte,

¹ Prevod na engleski originala podneska na B/H/S-u “Zahtev da Pretresno veće III donese odluku o odbacivanju svih optužbi Tužilaštva protiv prof. dr Vojislava Šešelja” (podnetog 23. aprila 2008.), pod naslovom *Motion for Trial Chamber III to Issue a Decision Dismissing All the Charges Brought by the Prosecution Against Professor Vojislav Šešelj*, zaveden je 22. maja 2008. godine. Istog dana zavedena je i poverljiva neredigovana verzija (vidi usmenu odluku Veća o zavođenju zahteva optuženog od 23. aprila 2008. donesenu 21. maja 2008, T(f). 7250-7251, zatvorena sednica).

² Original na engleskom pod naslovom *Prosecution Response to the Accused's Submission 387* zaveden je 5. juna 2008, a njegov prevod na B/H/S “Odgovor Tužilaštva na podnesak optuženog br. 387” optuženom je dostavljen 25. juna 2008. (vidi *procès-verbal* o prijemu dokumenta).

³ Prevod na engleski originala podneska na B/H/S-u “Dopuna zahteva prof. dr Vojislava Šešelja kojim je tražio da Pretresno veće III donese odluku o odbacivanju svih optužbi Tužilaštva” (podnetog 4. aprila 2008.), pod naslovom *Supplementary Motion of Professor Vojislav Šešelj to his Motion for Trial Chamber III to Issue a Decision Dismissing All the Charges Brought by the Prosecution*, zavedenog 14. jula 2008.

⁴ Original na engleskom pod naslovom *Prosecution Response to the Accused's Submission 391* zaveden je 28. jula 2008., a optuženom je prevod na B/H/S “Odgovor Tužilaštva na Podnesak optuženog br. 391” dostavljen 8. avgusta 2008. (vidi *procès-verbal* o prijemu dokumenta).

⁵ Zahtev, str. 3.

Prevod

kao i sve njene naknadne izmene, predstavljaju zloupotrebu funkcije tužioca Međunarodnog suda. Optuženi ističe da je te argumente već izneo 24. februara 2003.⁶ i da je to "Karla Del Ponte jasno priznala u svojoj knjizi marta 2008. godine".⁷

4. Kako navodi optuženi, gđa Del Ponte bila je sklona da udovoljava zahtevima režima uspostavljenog u Srbiji posle 5. oktobra 2000. zbog svoje političke aktivnosti pod plaštom funkcije tužioca.⁸ Ovi navodi su, kaže on, opštepoznati i gđa Del Ponte ih je samo potvrdila objavivši svoju knjigu.⁹ Optuženi tvrdi da je u četiri prilike, pre 2003. godine, javno tražio, s jedne strane, pojašnjenja u vezi sa podizanjem optužnice protiv njega i, s druge, pitao da li je osumnjičen za "ratne zločine", na šta je Tužilaštvo, kako navodi, odgovorilo da ne postoji optužnica protiv njega i da on nije predmet njihovog interesovanja.¹⁰

5. Optuženi se poziva na član 16(2) Statuta i priznaje da se, što se tiče g. Đinđića, ne radi "ni o uputstvu, ni o sugestiji, ni o molbi, ni o predlogu, već o zahtevu".¹¹ Optuženi ipak upućuje na neke komentare g. Đinđića¹² iz kojih, kako tvrdi, proističe da je g. Đinđić znao da će tužilac postupiti po njegovom "zahtevu".¹³ Prema tome, smatra optuženi, jasno je da zahtev g. Đinđića tužiocu Međunarodnog suda, koji je, kako navodi, ispunjen, nema uporište u pravu i da je u suprotnosti sa članom 16(2) Statuta.¹⁴

6. Optuženi se poziva i na jurisprudenciju Žalbenog veća u predmetu *Čelebići* u kojem su izneti kriterijumi za utvrđivanje postojanja diskriminatorskog krivičnog gonjenja, odnosno, da se mora dokazati (i) postojanje protivpravnog ili neprimerenog (uključujući i diskriminatorskog) motiva gonjenja i (ii) da protiv drugih lica u sličnom položaju nisu bili pokrenuti krivični postupci.¹⁵ Analiza koju je sproveo Žalbena veće može se, kako smatra optuženi, primeniti u postupku protiv njega. S jedne strane, što se tiče prvog kriterijuma, nije potrebno da se bilo šta objašnjava nakon "sramnog i zakasnelog priznanja" gđe Del Ponte o njenim pravim motivima pokretanja postupka protiv optuženog i podizanja

⁶ Zahtev, str. 4. Treba istaknuti da optuženi ne precizira u kojim okolnostima je ta argumentacija, kako navodi, bila izneta toga datuma.

⁷ Zahtev, str. 4.

⁸ *Id.*, str. 5.

⁹ *Id.*, str. 5-6.

¹⁰ *Id.*, str. 5.

¹¹ *Id.*, str. 6-7.

¹² *Id.*, str. 7. Optuženi citira sledeće reči g. Đinđića: "Šešeljeve scene mogu u sudnici da izazovu mnogo veću pometnju od Miloševićeve tvrdoglavosti".

¹³ Zahtev, str. 7.

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ *Id.*, str. 8, gde se upućuje na predmet *Tužilac protiv Zejnila Delalića, Zdravka Mucića, Hazima Delića i Esada Landže*, predmet br. IT-96-21-A, 20. februar 2001, par. 611 (u daljem tekstu: predmet *Čelebići*).

Prevod

Optužnice.¹⁶ Kako smatra optuženi, jasno je da je motiv kojim se gđa Del Ponte rukovodila bio i “protivpravan i neprimeren i diskriminatoran”.¹⁷ S druge strane, što se tiče drugog kriterijuma, optuženi ističe da Optužnica sadrži spisak učesnika u udruženom zločinačkom poduhvatu sa kojima optuženi nema nikakvu dodirnu tačku i da to pokazuje da “instrukcije g. Đinđića nisu bile baš detaljne i da je jedino bilo važno da što pre i po bilo koju cenu [optuženi] bude uklonjen sa političke scene Srbije”.¹⁸ Činjenica da protiv nekih od tih “saučesnika ili saizvršilaca u udruženom zločinačkom poduhvatu” koji se sada nalaze na političkim funkcijama nije podignuta optužnica ilustruje “proizvoljnost i motiv[e] koji su rukovodili Karlu Del Ponte” prilikom pokretanja postupka protiv optuženog koji je tada bio protivnik režima.¹⁹

7. U zaključku, optuženi kaže da je Optužnica politički motivisana, a ne zasnovana na krivičnopravnim osnovama, što, kako tvrdi, u svojoj knjizi priznaje i sama gđa Del Ponte.²⁰ Shodno tome, gđa Del Ponte je, tvrdi on, zloupotrebila funkciju tužioca MKSJ, a Optužnicom se ne traži utvrđivanje individualne odgovornosti optuženog za navodno izvršenje nekih zločina, nego da se on udalji sa političke scene Srbije.²¹ Shodno tome, on tvrdi da je Optužnica ništavna²² i da je, sa gledišta ostvarivanja interesa pravde, po takvoj Optužnici nemoguće je sprovesti pravično suđenje.²³

B. Dopuna Zahteva

8. Dopuna sadrži dodatne informacije koje optuženi iznosi u prilog svom Zahtevu i traži da ih Veće uzme u obzir prilikom donošenja odluke po Zahtevu.²⁴

9. Dopunske informacije odgovaraju sadržaju dva novinska članka objavljena 27. i 28. juna 2008. u beogradskom dnevniku *Kurir*, u kojima se prenose transkripti razgovora navodno vođenih 14. avgusta 2000. u Luganu između g. Đinđića, gđe Del Ponte i sudije Richarda Maya.²⁵ Ti novinski članci, kako tvrdi optuženi, dokazuju da je gđa Del Ponte zloupotrebila svoja ovlašćenja kada je podigla optužnicu protiv optuženog, stavljajući se

¹⁶ *Id.*, str. 9.

¹⁷ *Ibid.*

¹⁸ *Id.*, str. 9-10.

¹⁹ *Id.*, str. 10.

²⁰ *Id.*, str. 10-11.

²¹ *Id.*, str. 11.

²² *Ibid.*

²³ *Ibid.*

²⁴ Dopuna, str. 6-7.

²⁵ *Id.*, str. 3.

Prevod

time u službu tekuće politike.²⁶ Kako tvrdi optuženi, teško je braniti postojanje krivičnopravnih osnova za “toliko očigledni politički progon”.²⁷

10. Prvi novinski tekst, objavljen 27. juna 2008. nosi naslov “Sklonite Šešelja!” i podnaslov “Na sastanku u Luganu 14. avgusta 2000. Zoran Đinđić i Karla Del Ponte dogovorili ko mora biti isporučen u Hag”.²⁸ Optuženi prenosi neke delove izvoda iz razgovora tokom kojeg je gđa Del Ponte navodno izjavila da, “ukoliko radikali remete političku situaciju, neka Šešelj bude na udaru, a vaši pravници neka usmere optužnicu u željenom pravcu”, na šta je g. Đinđić navodno odvratio: “[članovi SRS] su agresivni i nepredvidivi. Sa socijalistima se lako može izaći na kraj jer su se mnogi već distancirali od Miloševića. Zato Šešelj mora biti u Tribunalu.”²⁹ Optuženi je, pored toga, istakao sledeći komentar gđe Del Ponte kako je prenesen u tom dnevnom listu: “Kod Šešelja će biti problem zašto ga optužiti; jer nije bio u vlasti kada su se vodili ratovi i ne može se okriviti za komandnu odgovornost.”³⁰

11. Drugi novinski tekst na koji se optuženi poziva, objavljen je 28. juna 2008, pod naslovom “Svi na Sud” i podnaslovom “U drugom nastavku razgovora između Zorana Đinđića i Karle Del Ponte sudija Ričard Mej poručuje da se mora suditi političkom, vojnom i policijskom rukovodstvu Srbije”.³¹ Prema transkriptu objavljenom u tom beogradskom dnevniku, reči prenesene u podnaslovu navodno je izgovorio sudija Richard May u razgovoru sa g. Đinđićem. Gospodin Đinđić je navodno izjavio da će Šešelj biti najveći problem po preuzimanju vlasti i da ga zato treba trajno izolovati od događaja u Srbiji. Gospodin Đinđić je, kako se navodi, pitao i kolika se maksimalna kazna može dosuditi nekome za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu koji je imao za cilj nasilno proterivanje hrvatskog, muslimanskog i drugog nesrpskog življa u cilju stvaranja Velike Srbije. Sudija Richard May navodno je odvratio da je “proučio /.../ delovanje Šešelja” “koji je preko glave preturio mnoga robijanja” i koji “važi za veoma dobrog poznavaoa prava”.³²

²⁶ Dopuna, str. 7.

²⁷ *Id.*, str. 4.

²⁸ Dopuna, str. 3.

²⁹ *Ibid.*

³⁰ *Id.*, str. 4.

³¹ *Ibid.*

³² Dopuna, str. 6.

Prevod

C. Odgovor na Zahtev i njegovu Dopunu

12. Tužilac traži da se Zahtev odbaci i da se optuženom uputi opomena “zbog ponovnog podnošenja podnesaka iz obesti sračunatih na odugovlačenje postupka”.³³ Tužilac tvrdi da se u Zahtevu ponavljaju argumenti iz jednog zahteva iz 2004. godine koji je predsednik Međunarodnog suda tada odbacio kao neosnovan.³⁴ Optuženom je, kako tvrdi tužilac, dobro poznato da je u vreme kada se gđa Del Ponte sastala sa g. Đinđićem Optužnica već bila potvrđena. Naime, tužilac ističe da je optuženi propustio da u svom Zahtevu precizira da se taj razgovor odigrao 17. februara 2003, a taj datum pojavljuje se samo nekoliko redova pre rečenice koju optuženi citira. Tužilac tvrdi da je Optužnica bila zavedena i potvrđena već 14. februara 2003. godine.³⁵ Stoga, po mišljenju tužioca, ne postoji nikakva veza između toga što je g. Đinđić navodno rekao i toga što je učinio tužilac. Zahtev bi morao da se odbaci samo iz tog razloga.

13. Tužilac ipak ističe da, čak i kad bi sled događaja potvrđivao “teoriju zavere” koju iznosi optuženi, Zahtev ne sadrži dokaze kojima bi se mogla pobiti pretpostavka da je gđa Del Ponte na primeren način vršila dužnosti tužioca koje su joj poverene Statutom.³⁶ Naime, “[š]irina diskrecionih prava tužioca, kao i činjenica njegove statutarne nezavisnosti, podrazumevaju pretpostavku da se tužilačke funkcije definisane Statutom ostvaruju na pravilan način”. Stoga je optuženi, da bi pobio tu pretpostavku, morao da dokaže “da se to diskreciono pravo zapravo nije ostvarivalo u skladu sa Statutom” i da ti “[d]okazi moraju biti takvi da bi se iz njih ‘jasno moglo zaključiti’ da je tužilac bio motivisan nekim neprimerenim faktorom”.³⁷ Tužilac tvrdi da nije iznesen nijedan takav dokaz.³⁸

14. U svom odgovoru na Dopunu, tužilac tvrdi da ona nema nikakav činjenični ili pravni temelj i da se mora odbaciti.³⁹

III. MERODAVNO PRAVO

15. Prema članu 1 Statuta, Međunarodni sud je nadležan da krivično goni osobe odgovorne za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše

³³ Odgovor, par. 1.

³⁴ Predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po zahtevu za izuzeće tužioca Međunarodnog suda Carle del Ponte, 3. decembar 2004.

³⁵ Odgovor, par. 3.

³⁶ *Id.*, par. 5.

³⁷ *Id.*, par. 6, u kojem se upućuje na Drugostepenu presudu u predmetu *Čelebići*, par. 611.

³⁸ Odgovor, par. 6.

³⁹ Odgovor na Dopunu, str. 2.

Prevod

Jugoslavije od 1991. godine. Na osnovu člana 16 Statuta, tužilac je odgovoran za vođenje istrage i krivično gonjenje osoba odgovornih za ta kršenja. U vršenju svojih dužnosti on deluje potpuno nezavisno i ne sme tražiti ni primati uputstva ni od koje vlade niti od bilo kojeg drugog izvora.⁴⁰ Prema tome, ako utvrdi da *prima facie* postoje osnove za to, tužilac priprema optužnicu koja sadrži sažet prikaz činjenica i krivičnog dela ili delā za koja se optuženi tereti prema Statutu.⁴¹ Tužilac optužnici prilaže sav propratni materijal, iznoseći činjenice i krivično delo (krivična dela) za koje se dotično lice tereti; ta optužnica zatim se upućuje sekretaru Međunarodnog suda radi potvrđivanja od strane jednog od sudija.⁴² Odluku o potvrđivanju optužnice zaduženi sudija će doneti tek nakon što pregleda svaku tačku optužnice i celokupan priloženi propratni materijal, ako se uveri da postoje *prima facie* osnove za pokretanje krivičnog postupka. Ako to nije slučaj, sudija će odbaciti optužnicu.⁴³

16. Kada je reč o postupanju tužioca Međunarodnog suda i načinu na koji taj organ obavlja svoje funkcije, Žalbena veće u predmetu *Čelebići* bilo je mišljenja da

[š]irina diskrecionih prava tužioca, kao i činjenica njegove statutarne nezavisnosti, podrazumijevaju pretpostavku da se tužilačke funkcije definisane Statutom ostvaruju na pravilan način. Tu pretpostavku može pobiti žalilac koji može predočiti dokaze da se to diskreciono pravo zapravo nije ostvarivalo u skladu sa Statutom: ovdje, na primjer, protivno principu jednakosti pred zakonom iz člana 21. Takav navod bi zahtijevao dokaz iz kojeg bi se jasno moglo zaključiti da je tužilac u ovom predmetu bio motivisan faktorom koji nije u skladu s tim principom. Budući da je riječ o principu jednakosti lica pred zakonom, on implicira usporedbu sa načinom pravnog tretmana drugih lica koja, da bi takva usporedba imala smisao, moraju da budu u sličnom položaju. To je u biti izraz dvostrukog testa za koji se zalažu i [odbrana] i optužba, po kojem valja (i) dokazati postojanje protivpravnog ili neprimjerenog (uključujući i diskriminatorskog) motiva kod optužbe, te (ii) dokazati da protiv drugih lica u sličnom položaju nisu bili pokrenuti krivični postupci.⁴⁴

17. Prema tome, da bi se pobila pretpostavka da je tužilac “na pravilan način” vršio svoje dužnosti, potrebno je dokazati da njegovo diskreciono pravo nije ostvarivano u skladu sa Statutom. U predmetu u kojem je Žalbena veće u toj prilici rešavalo, žalilac je tvrdio da je on predmet krivičnog postupka koji je Tužilaštvo pokrenulo iz diskriminatomih pobuda, odnosno, krivičnog postupka u kojem se kriterijumi na osnovu kojih su pojedinci krivično gonjeni ne zasnivaju isključivo na očitj krivičnoj odgovornosti dotičnog lica, nego i na drugim opštim faktorima, odnosno da je u pitanju komoditet. U tom predmetu žalilac je tvrdio da je odluka tužioca da zatraži povlačenje optužnica protiv drugih optuženih, bez

⁴⁰ Član 16(2) Statuta.

⁴¹ Član 18(4) Statuta.

⁴² Pravilo 47(B) Pravilnika.

⁴³ Član 19(1) Statuta i pravilo 47(E) Pravilnika.

⁴⁴ Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 611.

Prevod

traženja obustave postupka protiv njega, dokaz diskriminatorne namere.⁴⁵ Žalbeno veće je ocenilo da se, s jedne strane, odluka o pokretanju krivičnog postupka protiv lica osumnjičenog za izvršenje izuzetno brutalnih krivičnih dela, uslovljena potrebom da se koncentrišu resursi Tužilaštva, ni u kom slučaju ne može okvalifikovati kao diskriminatorna, i da su se, s druge strane, odluke tužioca da neke optužnice povuče odnosile na lica koja nisu bila ni uhapšena niti su se nalazila u pritvoru (za razliku od žalioaca) i kojima su kasnije ipak mogli suditi bilo Međunarodni sud bilo domaći sudovi.⁴⁶

18. Član 21(1) Statuta izričito jasno izražava princip jednakosti pred zakonom koji je srž propisno vođenog postupka i isključuje svaku diskriminaciju u primeni prava. Žalbeno veće je iznelo stav da “član 21, i princip koji se u njemu utjelovljuje, zabranjuje diskriminaciju u primjeni zakona baziranu na nedopustivim motivima kao što su, među ostalim, rasa, boja kože, vjeroispovijest, mišljenje, nacionalno ili etničko porijeklo”.⁴⁷ Tužilac, dakle, mora poštovati princip jednakosti pred zakonom i princip isključivanja diskriminacije u ostvarivanju diskrecionog ovlašćenja koje mu daje Statut u istražnom i optužnom postupku na Međunarodnom sudu.

IV. DISKUSIJA

1. Uvodne napomene

19. Veće ističe da je navode slične onima iznesenim u Zahtevu i Dopuni – odnosno, navode o postojanju pristrasnosti (raznih organa Međunarodnog suda) iz političkih ili drugih pobuda – optuženi iznosio više puta otkad se nalazi u pritvoru.⁴⁸ U novembru 2007. optuženi je zatražio da se zavede dokument koji je sadržavao 53.181 reči (Podnesak br. 338), kojim je za 50.181 reči prekoračio dozvoljenu dužinu podnesaka važeću na Međunarodnom sudu.⁴⁹ Taj dokument, koji je u Sekretarijat dostavljen 13. novembra 2007, iz tog razloga nije zvanično zaveden. Veće podseća da strana u postupku mora zatražiti da joj se dozvoli prekoračenje utvrđene dužine i objasniti vanredne okolnosti koje opravdavaju

⁴⁵ *Id.*, par. 612.

⁴⁶ *Id.*, par. 614, 616.

⁴⁷ *Id.*, par. 605.

⁴⁸ Vidi predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po zahtevu za izuzeće sudija, 10. jun 2003; predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po zahtevu za izuzeće tužioca Međunarodnog suda, Carle Del Ponte, 2. decembar 2004; predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po zahtevu za izuzeće Žalbenog veća, 9. decembar 2004; vidi i predmet br. IT-03-67-PT, Podnesak br. 16, po kojem je Pretresno veće II donelo odluku 12. septembra 2005. godine.

⁴⁹ Uputstvo o dužini podnesaka i zahteva (IT/184, Rev. 2), 16. septembar 2005, član 1(C)(5) (u daljem tekstu: Uputstvo); vidi i predmet br. IT-03-67-PT, Odluka o izmeni kriterijuma za podnošenje podnesaka optuženog, 17. maj 2007, str. 3

Prevod

ulaganje takvog pismenog podneska.⁵⁰ U ovom slučaju to nije bilo učinjeno, a prekoračenje od preko 50.000 reči ne može se opravdati fleksibilnošću koju je Veće u ranijim prilikama pokazivalo prema stranama imajući u vidu pokrenuta pitanja.⁵¹ Podnesak br. 338 Sekretarijat će odmah vratiti optuženom.

20. U ovom slučaju, Veće ističe da predmetni Zahtev sadrži 3.947 reči, što znači da je dozvoljena dužina prekoračena za gotovo 1.000 reči. Uz Zahtev nije bila priložena nikakva molba da se dozvoli prekoračenje dužine tako da bi primena važećih dokumenata Međunarodnog suda nalagala da se Zahtev vrati. Međutim, s obzirom na minimalno prekoračenje dužine i na težinu navoda koje optuženi iznosi, Veće smatra opravdanim da se taj Zahtev razmotri. Veće, međutim, podseća da se na fleksibilnost koju pokazuje u ovoj prilici ne može računati u svim okolnostima i da će, u odsustvu propisanog obrazloženja, prema predviđenom postupku vraćati sve podneske za koje se traži da budu zavedeni, a koji prekoračuju dozvoljenu dužinu od 3.000 reči.

2. Razmatranje Zahteva i Dopune

21. Veće, pre svega, ističe da u ovom slučaju teret dokazivanja snosi optuženi jer on iznosi navode o postojanju diskriminatornog krivičnog postupka protiv njega i ponovno dovodi u pitanje način na koji je tužilac koristio svoje diskreciono ovlašćenje u krivičnom gonjenju optuženog. Optuženi stoga mora da dokaže da je tužilac zloupotrebio svoje diskreciono ovlašćenje na njegovu štetu, odnosno, 1) da je odluka o pokretanju krivičnog postupka bila zasnovana na neprihvatljivim motivima i 2) da tužilac nije pokrenuo krivični postupak protiv optuženih lica u položaju sličnom njegovom.

22. Argumentacija optuženog u Zahtevu u vezi s prvom tačkom temelji se samo na sledećoj rečenici iz knjige koju je objavila gđa Del Ponte, koja je u vreme kad je protiv optuženog podignuta optužnica bila na funkciji tužioca Međunarodnog suda: "Đinđić mi u vezi sa Šešeljem upućuje samo jedan zahtev: Vodi ga i nemoj više da nam ga vraćaš."⁵² Veće napominje da se, pre podnošenja Dopune, glavni argument optuženog u prilog teškim navodima koje iznosi u svom Zahtevu ograničavao na tu rečenicu i na njegovu interpretaciju te rečenice, tj. na navod da je sâma gđa Del Ponte u tekstu koji je napisala priznala da joj je tadašnji premijer, g. Đinđić, uputio "zahtev" da optuženog ukloni sa političke scene jer

⁵⁰ Uputstvo, član 1(C)(7).

⁵¹ Na primer, Podnesak br. 359 sadržavao je 4.265 reči, Podnesak br. 250 11.562 reči, Podnesak br. 314 15.267 reči, a Podnesak br. 367 30.487 reči.

⁵² Zahtev, str. 3.

predstavlja politički problem.⁵³ Dva meseca nakon podnošenja Zahteva po kojem Veće ovde rešava, objavljena su dva novinska teksta koje optuženi predočava kao dodatne dokaze koji dokazuju koji potkrepljuju navode sadržane u Zahtevu.

23. Veće je razmotrilo svaki od dokaza koje je optuženi predočio u prilog navodima o diskriminatomom krivičnom gonjenju i, u pogledu navoda koji su prvo izneseni u Zahtevu, Veće u nastavku prenosi nezvanični prevod tog odlomka iz knjige, radi boljeg razumevanja navodno spornih reči gđe Del Ponte:

Nekoliko dana pre našeg razgovora vođenog 17. februara 2003, Zoran Đinđić je povredio nogu. Igrao je fudbal. To mi je bilo čudno: premijer jedne zemlje... koji igra fudbal... blokirali su mu loptu tako žestoko da mu je slomljen gležanj... ta nezgoda će ga najzad usporiti. Dolazi mi u susret na vrata svoje kancelarije podupirući se štakama. Noga mu je u gipsu. Kao uvek, jedva čekam vesti od Đinđića u vezi sa beguncima Međunarodnog suda. Šljivančanin, srpski komandant koji je nadgledao pad Vukovara: policija mu je za petama. Vojislav Šešelj, vođa Srpske radikalne stranke koji se proglasio "Vojvodom", koji je svoje crnokošuljaše jednom prilikom podsticao da zardalom kašikom vade oči Hrvatima, uskoro će biti izručen Međunarodnom sudu (Šešelj se u stvari nedelju dana kasnije sam dobrovoljno predao, obećavši da će "uništiti sramni Tribunal"). Đinđić u vezi sa Šešeljem traži samo jednu stvar: "Vodi ga i nemoj više da nam ga vraćaš". I upozorava me da "Šešeljeve scene mogu u sudnici da izazovu mnogo veću pometnju od Miloševićeve tvrdoglavosti".⁵⁴

Veće pre svega pojašnjava da je uzelo u obzir hitan zahtev optuženog da se prevedu delovi knjige gđe Del Ponte koji se odnose na njega, ali ne smatra potrebnim da se tom zahtevu udovolji. Naime, pošto je ono u mogućnosti da razmotri tačan sadržaj spornih reči koje se odnose na optuženog, kako ih on navodi u Zahtevu, Veće smatra da nema razloga za monopolizovanje resursa Međunarodnog suda kako bi se dobio prevod na jedan od zvaničnih jezika Međunarodnog suda, sa napomenom da je samo Veće uspelo da dobije delimični prevod relevantnih odlomaka.

24. Veće zatim ističe, s jedne strane, da je rečenica na koju se optuženi poziva u svom Zahtevu istrgnuta iz konteksta a, s druge strane, da je optuženi propustio da precizira da je

⁵³ *Id.*, str. 6.

⁵⁴ Carla Del Ponte, *La Caccia – io e i criminali di Guerra /Lov – Ja i ratni zločinci/* (Milano, Giangiacomo Feltrinelli Editore, 2008), str. 187:

Qualche giorno prima del nostro incontro del 17 febbraio 2003, Zoran Djindjic si è fatto male a un piede. Stava giocando a pallone. Mi sembra una cosa strana: il primo ministro di un paese... che gioca a calcio... un intervento su di lui così pesante da fratturargli la caviglia... un incidente che lo rallenterà. Mi viene incontro sulla porta del suo ufficio sostenendosi su un paio di stampelle. Ha il piede ingessato. Sono ansiosa, come sempre, di sentire le novità di Djindjic sui ricercati del Tribunale. Šljivančanin, il comandante serbo che ha sovrinteso alla caduta di Vukovar: la polizia gli sta addosso. Vojislav Šešelj, il capo del Partito radicale serbo che si è autoproclamato "duce", il quale una volta ha esortato le sue camicie nere a cavare gli occhi ai croati con UN cucchiaino arrugginito, sarà presto consegnato alla custodia del Tribunale. (Šešelj in effetti si costituirà spontaneamente una settimana dopo, promettendo di "distruggere l'infame Tribunale". Djindjic ha una sola richiesta a proposito di Šešelj: "prenditelo e non rimandarcelo più. E mi avverte che le sceneggiate di Šešelj possono creare in aula più disturbo dell'ostinazione di Milošević.")

Prevod

ta rečenica izgovorena u razgovoru vođenom 17. februara 2003, što su u ovom slučaju dva važna podatka.

25. Optuženi svoju argumentaciju zasniva na sledećim premisama: u vreme sastanka koji se opisuje u knjizi *La Caccia*, od 2002. godine optuženi postaje sve poznatiji na političkoj sceni, dok se mandat premijera Đinđića okončava u martu 2003. godine. Optuženi iz toga izvodi zaključak da izdavanje naloga za njegovo hapšenje nije ništa drugo do rezultat “zavere” sa ciljem da dovede do njegovog uklanjanja sa političke scene i njegove političke “smrti”. Međutim, vraćanje sporne rečenice u kontekst iz kojeg je istrgnuta omogućava bolje razumevanje njenog sadržaja. Pored toga, Veće napominje da nije neuobičajeno da se, u okviru saradnje sa Međunarodnim sudom, tužilac Međunarodnog suda sastaje sa visokim političkim funkcionerima, što je bio slučaj u ovoj prilici jer gđa Del Ponte navodi kako je, “[k]ao uvek, jedva čeka[la] novosti od Đinđića u vezi sa beguncima Međunarodnog suda”. Najzad, 15. januara 2003. tužilac je zaveo Optužnicu u Sekretarijatu, a jedan od sudija Međunarodnog suda ju je potvrdio 14. februara 2003,⁵⁵ tj. nekoliko dana *pre* razgovora gđe Del Ponte sa g. Đinđićem koji se pominje u knjizi *La Caccia*, što je u skladu s procedurom propisanom u članu 19(1) i pravilu 47(E) Pravilnika, koji u okviru postupka potvrđivanja optužnice u potpunosti garantuju da se krivični postupci pokreću na valjanim osnovama.⁵⁶

26. Sudeći samo na osnovu Zahteva i uzimajući u obzir sled događaja, reči koje je 17. februara 2003. navodno izgovorio g. Đinđić, onako kako su prenesene u Zahtevu, na prvi pogled, nisu mogle uticati na odluku da se protiv optuženog podigne optužnica, kao što je on to isprva tvrdio. Veće stoga smatra da Zahtev ne sadrži ništa što bi, u svetlu odlomka iz knjige, dokazivalo da je odluka o pokretanju krivičnog postupka protiv optuženog bila zasnovana na neprihvatljivim pobudama tužioca. Veće je, uprkos tome, razmotrilo i Dopunu da bi utvrdilo da li optuženi u njoj iznosi dokaze u prilog postojanja diskriminatomog gonjenja.

27. Dopuna je zasnovana na dva novinska teksta nedavno objavljena u jednom beogradskom dnevnom listu. U navodnim transkriptima tih navodnih razgovora, koji su se pojavili nakon zavođenja Zahteva i koji se predlažu kao dokaz u prilog navodima sadržanim u njemu, prenose se izjave koje se nadovezuju na komentar g. Đinđića koji je prenela gđa

⁵⁵ Potvrda optužnice i nalog za hapšenje i predaju, zaveden 14. februara 2003. godine.

⁵⁶ Vidi par. 15 *supra*.

Prevod

Del Ponte i koji je poslužio kao osnov za navode o diskriminatornom krivičnom gonjenju iznesene u Zahtevu. Veće ne raspolaže nikakvim informacijama o autentičnosti informacije sadržane u tim novinskim tekstovima i ne može – kako traži optuženi – usvojiti tako nesrazmerno meru kao što je povlačenje Optužnice u ovom predmetu na osnovu tih tekstova. Međutim, Veće će se o pitanjima u vezi s objavljivanjem ta dva novinska teksta koja se pominju u Dopuni izjasniti u zasebnom nalogu.

28. Navodi optuženog protiv gđe Del Ponte, osobe koja je podigla i potpisala Optužnicu protiv njega, kao i protiv nekih drugih osoba koje više nisu među živima i ne mogu odgovoriti na takve optužbe, krajnje su teški i, shodno tome, Veće ih razmatra s najvećom pažnjom. S obzirom na samu težinu ovih navoda i posledice koje bi oni mogli da imaju ako bi se pokazalo da su osnovani, takvi navodi moraju imati potkrepu u dovoljno dokaza kako bi se pobila pretpostavka da je tužilac na pravilan način obavljao dužnosti organa tužilačke funkcije koje su mu poverene Statutom. Ovde to nije slučaj jer se optuženi ograničava na iznošenje vrlo teških navoda, i to na osnovu jedne rečenice sasvim istrgnute iz konteksta i dva novinska teksta u kojima se ne nalaze nikakvi konkretni dokazi.

29. Veće zaključuje da optuženi nije dokazao da je gđa Del Ponte, u vreme kada je bila na funkciji tužioca Međunarodnog suda, podigla Optužnicu ili nastavila da vodi krivični postupak protiv optuženog iz diskriminatornih ili nekih drugih protivpravnih i nelegitimnih razloga. Stoga nije potrebno utvrđivati da li su lica u sličnom položaju izbegla krivično gonjenje. Veće će se ograničiti na napomenu da je, između ostalog, više visokih političkih rukovodilaca iz bivše Jugoslavije, neki čak kao učesnici udruženog zločinačkog poduhvata navedenog u Optužnici, bilo optuženo od strane Međunarodnog suda i/ili uhapšeno, što znači da optuženi, suprotno tome što tvrdi, nije jedino lice na takvom položaju vlasti protiv kojeg je pokrenut postupak za utvrđivanje krivične odgovornosti.⁵⁷

V. DISPOZITIV

30. Iz tih razloga, na osnovu pravila 54 Pravilnika, Veće

ODBIJA Zahtev optuženog i njegovu Dopunu;

NALAZI sekretaru da Podnesak br. 338 vrati optuženom; i

⁵⁷ Na primer, 15. jula 1995. podignuta je optužnica protiv Radovana Karadžića i Ratka Mladića (IT-95-18), 21. februara 2000. protiv Momčila Krajišnika (IT-00-39), 23. oktobra 2002. protiv Slobodana Miloševića (IT-02-54), a 5. aprila 2000. protiv Biljane Plavšić (IT-00-40).

Prevod
KONSTATUJE da će se o pitanjima u vezi s objavljivanjem dva novinska teksta koji se pominju u Dopuni izjasniti u zasebnom nalogu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a merodavnim se smatra tekst na francuskom.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsedavajući sudija

Dana 18. septembra 2008.
U Hagu (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]